Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Хай палають
хмари бурякові,
Хай сичать образи –
все одно!
Я проллюся
крапелькою крові
На твоє
священне знамено.
Василь СИМОНЕНКО

5 (525)
29 січня
2015 р.

Тижневик “Галицька Просвіта” * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ “Просвіта” ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма “ЛІК” * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ “Ідея Банк” МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ДУМАЙМО, УЧІМОСЯ, БОРІМОСЬ...

У суспільстві розгорнулася дискусія щодо четвертої хвилі мобілізації. Усе було б добре – ми ж демократичне суспільство, але в цій дискусії є щось від лукавого. Ото днями з кількома повторами у студії телеканалу «ZIK» у програмі з ведучим О. Дроздовим на цю тему велася дискусія між поважними політологами, адвокатом, в т. ч. й журналістом Р. Коцабою. І якось усе звелося до константи: що важливіше – людина, її життя чи держава?

Апріорі всі зійшлися на тому, що життя людини цінніше. Хоч, як на мене, взагалі ці дві цінності не можна ставити на терези. Хотілося мені запитати шановних диспутантів: чи пам’ятають вони історію України? Якою цінністю була для українців держава, коли Меншиков розпинав Батурин у листопаді 1708 року? А погляньмо у часи ближчі. Якою цінністю для мільйонів українців була держава у часи геноциду голодом 1932–1933 років? І таких прикладів не перелічити. Якби ми мали свою державу, чи гинули б тисячі й мільйони українців, зводячи північну столицю Московії, у заполярних і сибірських радянських концтаборах, у вічних війнах імперії задля прирощування земель. І невже є ще наївні люди, які думають, що, втративши державу, це не повториться знову?

Особливої ноти в цій дискусії додає найголовніший аґресор Путін, який почав уболівати за наших призовників. Він, бачте, теж проти мобілізації, бо, мовляв, молодих хлопців посилають під кулі. Отож тікайте, українці, від мобілізації, і він усіх по-батьківському прихистить в Росії. І не каже шибздик, що кулі ті московські, що саме він посилає гради, урагани, гармати вбивати українців, забираючи в них життя. І, як не крути, виявляється, Р. Коцаба та іже з ним – по один бік із Путіним... *(до теми чит. вірш «Сидіти в хаті – не на часі»)*.

Хоч, безперечно, дискусії потрібні, а радше потрібні конкретні, реальні, позитивно державницькі дії. Бо ж скільки було розмов про те, що АТО – не АТО, а війна, а Москва – аґресор. І ось нарешті Верховна Рада ухвалила заяву, що Росія – таки аґресор, хоч це було очевидно від часу анексії Криму. Як і те, що ці квазіутворення ДНР і ЛНР – терористичні організації. І лише під тиском неспростовних фактів і громадськості у парламенті у першому читанні ухвалено законопроект про визнання їх такими.

Зрештою, дискусія допомагає виявити стан самого суспільства, як кажуть, хто є ху? Як і п’яту колону у Верховній Раді – Опозиційний блок, який не дав жодного голосу за визнання Росії аґресором. Вона змушує владу діяти в інтересах людей. Бо, скажімо, як можна зрозуміти угоду і дії українського Міненерґо з Росією (не говорю вже про політичні аспекти), коли ми купуємо кіловат за 85 копійок, а продаємо Криму по 72 копійки, втративши лише за місяць, як повідомляють ЗМІ, десь до двохсот мільйонів гривень. Виходить, що цим українці не лише підтримують сепаратистів, а й дотують їх зі своїх майже порожніх кишень.

І таких незрозумілих, недолугих, якщо не гірше, дій влади не перелічити. Скільки розмов про реформи, обіцянок і гучних заяв, а віз так і не рушив з місця. Влада не усвідомлює, що вона сама не показує прикладу змін. Ось виступає генпрокурор В. Ярема, відомство якого так і не знайшло катів Майдану, і заявляє, що він за посаду не тримається і готовий піти у відставку. Але ж постає запитання: чого ж ти, чоловіче, посів це місце, якщо не збирався нічого робити? Навіщо тебе рекомендував Президент? І взагалі, як влада у такий неймовірно важкий для України час може бути такою безвідповідальною. А чому, скажімо, Президенту бодай половину прибутків від свого бізнесу не передати для армії? Може б, за його прикладом пішли й олігархи, які наживаються на громадянах. Натомість тягар війни вони переклали на простих людей.

І таких чиновників у всіх кабінетах і на всіх щаблях – тьма. Бійці з передової стверджують, що і досі, а вже майже рік війни, так і не налагоджене належне забезпечення військ амуніцією, харчуванням, озброєнням. Натомість, чиновники з Міноборони на війні навіть наживаються, проштовхуючи всілякі сумнівні тендерні оборудки, як це виявилось нещодавно. Чи не тому вони так опираються введенню воєнного стану (заледве оголосили надзвичайний стан у двох областях), що з його запровадженням таких чиновників і судили б за законами воєнного часу, а не випускали під заставу.

Словом, нам усім є над чим роздумувати, довкола чого дискутувати, чому вчитися. Головне, щоб ми думали і дбали про Україну і робили це без показного патріотизму.

Богдан ВІВЧАР

ПАМ’ЯТЬ

ПОРОШЕНКО: ЦІНУЙМО ЖИТТЯ, МИР, ЗЛАГОДУ

«Завдяки військам Першого Українського фронту 27 січня 1945 було звільнено в’язнів концтабору, яким вдалося уникнути газових камер і крематоріїв. Саме на честь цієї події Генеральна асамблея Організації Об’єднаних Націй встановила Міжнародний день пам’яті жертв голокосту», – сказав у своєму зверненні з нагоди Міжнародного дня пам’яті жертв голокосту Президент України Петро Порошенко.

За його словами, тільки в Освенцімі в концтаборі Аушвіц-Біркенау через жорстокі тортури і страшну смерть пройшли два з половиною мільйона осіб.

Порошенко зазначив, що саме війська Першого Українського фронту в 1945 році звільнили бранців цього концтабору.

За словами Глави держави, для України моторошним символом голокосту залишається Бабин Яр, де було вбито близько 150 тисяч євреїв і представників інших національностей.

На думку Президента, визнання і пам’ять про винищення людей за расовими, національними та культурними ознаками демонструє бажання всесвітнього співтовариства уникнути в майбутньому повторення страшних смертей.

«В єдності з вільним світом Україна буде стояти на сторожі гуманізму, свободи і демократії. Як Президент України я робитиму все, щоб найвищі суспільні цінності шанувалися, а мир і злагода на основі взаєморозуміння завжди панували на нашій українській землі», – констатував Петро Порошенко.

ДАТА ІСТОРІЇ

У цей день 97 років тому юні патріоти під Крутами стали на захист України від московських окупантів.

ЦЕ ДОБРЕ, ЩО ЗГАДАЄТЕ ГЕРОЇВ КРУТ

Але не забудьте сьогоднішніх захисників України від московських головорізів.

Вони гинуть щоденно, потрапляють у полон щоденно і зникають десятками безвісти. Загиблих уже декілька тисяч, покалічених – теж.

Не забудьте й мирних жителів Донбасу, які волею долі опинились у резервації і стали заручниками терористичних організацій ДНР і ЛНР. Убитих мирних мешканців, у тому числі, дітей, вже декілька тисяч.

А покалічених – у рази більше.

Прикро, що так пізно наша влада взялася визнати ДНР і ЛНР (створені 14 травня 2014 року) терористичними організаціями.

Це «прикро» можна перераховувати багато разів.

А ви, згадуючи про бій під Крутами 1918 року, пам’ятайте про сьогоднішніх крутян – як загиблих, так і покалічених живих.

І зробіть усе, що від вас залежить, щоб трагедія не повторилась.

Марія ОЛІЙНИК,
просвітянка, м. Донецьк

КАДРИ

ПРИЗНАЧЕННЯ

Голова Івано-Франківської облдержадміністрації Олег Гончарук визначився із кандидатурами ще кількох голів райдержадміністрацій.

Так, головою Надвірнянської райдержадміністрації стане керівник Надвірнянського районного центру соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді Тарас Рудяк. Рогатинським районом керуватиме заступник міського голови Рогатина Степан Демчишин. Верховинською райдержадміністрацією надали керуватиме Ярослав Скуматчук. Головою Тлумацької райдержадміністрації залишиться Володимир Габурак.

Нагадаємо, 24 січня Президент України Петро Порошенко підписав укази про призначення шести голів райдержадміністрацій в Івано-Франківській області. У Богородчанському районі це Ярослав Паранюк, у Галицькому – Ярослав Бартків, у Городенківському – Василь Буджак, у Долинському – Юрій Мазур, у Коломийському – Любомир Глушков, у Тисменицькому – Іван Семанюк.

ДО ТЕМИ

СИДІТИ В ХАТІ – НЕ НА ЧАСІ

Я вже давно не призивний,
Але пішов я у солдати,
Бо час настав такий тяжкий,
Що йду за край свій воювати.
Іду за тебе, генерал,
Що за бабло купив погони,
І це звання в когось украв
Ціною ницості й поклонів.
Що варті твої ордени,
Які висять на жирнім тілі?..
Радість хіба для сатани,
Або для псів оскаженілих.
Іду й за тебе я, начфін,
Що вчора гроші крав в солдата,
Ти – раб мамони, і з колін
Тебе ніколи не підняти.
Іду й за тебе, липкий мент,
Що став ти «мусором» відразу,
Але настане той момент,
Коли поборем й цю заразу.
Іду й за тебе, лікар, я,
Гнилий шнурок ти Гіппократа,
Бо хата ж крайняя твоя,
І ти не підеш рятувати.
Бо ти за тридцять срібняків
Продав ту довідку мерзоті,
І з сорому ти не згорів,
І не повісився на дроті.
Іду за всіх я на війну,
Хто заховався під спідницю,
За вбитих горем матерів,
За молодую удовицю.
Іду я за дітей отих,
Яких вже не обніме тато,
Бо вбив його кремлівський псих
Рукою найманця і ката.
І за Небесну сотню йду,
За всіх полеглих на Донбасі,
Бо Україна тут моя
Й сидіти в хаті – не на часі.

Вірш 64-річного бійця АТО

ЄДИНА КРАЇНА

ВИШИВАЛИ СВОЮ ДОЛЮ...

22 січня, у День Соборності України, ініціативна група «Ми – разом», яка координувала проект з вишивання карти України, презентувала в Українському домі (Київ) карту та зафіксувала національний рекорд.

Вишивання карти України проходило впродовж тривалого часу, вишивка проїхала всіма обласними центрами України. Стартувала акція у Вінниці, а завершилась у Києві, на Майдані Незалежності, у річницю революційних подій.

Починаючи з 1 серпня полотно розміром 1,5 х 2 метри вишивали у кожному куточку нашої країни всі охочі. Загалом до акції долучилось близько шести тисяч людей. Серед них були і пенсіонери, і молодь, і маленькі діти, а навіть чоловіки.

Під час акції використано більше десяти кілометрів ниток. Кожен, навіть той, хто досі ніколи не тримав у руках голки, міг поставити на мапу хрестик від себе, залишивши на полотні свій відбиток.

Міста-рекордсмени – Полтава. Тут до вишивання долучились аж 700 вишивальників! Друге місце у Кіровограда, третє – в Івано-Франківська (473 людини). Отож Івано-Франківську передали відповідні дипломи і версії макетів вишитої карти.

Нагадаємо, в Івано-Франківську всі охочі могли долучитись до вишивання карти України 18 та 19 вересня 2014 року на Площі Ринок в рамках культурно-мистецької акції «Україна – разом!». Ескіз вишивки було створено з використанням прапорів усіх областей України, АР Крим та Меджлісу кримсько-татарського народу. Разом вони утворюють цілісну та неподільну Україну в її міцних та непорушних кордонах.

ШАНОВНІ КРАЯНИ!
ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!

Триває передплата на газету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».

Передплатний індекс – 91083.

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):

на місяць – 4,30 грн.,
на півроку – 25,80 грн.,
на рік – 51,60 грн.

АГІЙ!

ДІСТАЛО!

Приходить край довготерпінню. Образливо важко сприймати медійну дійсність нашого (та якого в дідька нашого?) телепростору, від ранку до вечора заповненого російським телепродуктом, нав'язуванням такого собі образу (не зважаючи на війну) дружнього народу, милих скромних образів.

Якби ми були справді зрілою нацією, то ніколи б не дозволити собі споживання такого неїстівного, ба навіть отруйного продукту.

До наших доморощених гоблінів ніяк не доходить, що, переглядаючи вечорами російські телесеріали, вони зраджують наших хлопців, котрі на Донбасі проливають кров, гинуть (і мирні жителі теж) від російських «Градів», мінометів, куль. Колись «їхній» поет К. Сімонов написав добрі рядки: «Чужого горя не бывает. Кто этого не понимает, тот или сам убивает, или готовится стать убийцей».

Не всі і в них дурні. Можна співати гімн України, носити вишиванки, кричати розчулено «Слава Україні!» й приходити додому, вмикати зомбоящик і зраджувати цю Україну з черговим російським «серіалом». Ба більше, купуючи і переглядаючи російське, ми фінансуємо економіку свого ворога.

Відомий економіст Олександр Савченко в часописі «Країна» говорить: Євген Нищук – хороша людина, але ж не створив систему, яка забороняє російський інформаційний продукт. І це не лише серіали. Ми завозимо й журнали, книжки, диски. Культура, наука й освіта – це теж ВВП. Коли Росія нам це експортує, їм плюс до валового продукту, а коли ми споживаємо їхнє – це мінус із нашого ВВП. Отак – не більше, не менше. Варто задуматись.

Хочете ще оду цитату. Вже із «Літературної України»?

«Демагогічною є позиція: мовляв, «нє імєєт значенія», якою мовою отримувати інформацію з редакції українського радіо чи телестудії – «ліш би чєловєк бил хороший». Таке фарисейство призвело мало не до втрати національної ідентичності, до засилля культури й мови країни-аґресора» (Олег Романчук).

Галичани трохи менше споживають сей продукт, але його ще достатньо у кошику духовного споживання.

Не тішмо себе, «що ми не такі». Таких ще по наших селах і містах, хоч гатку гати. Встигли теж добряче зомбуватися. Я не з космосу прилетів і спостереження свої передаю, а не позичені зі східних теренів. Так що не пийте з сеї чаші – вино отруйне та ще й фальшиве.

Василь БАБІЙ, *просвітянин*

ПАТРІОТИЗМ

МАЙБУТНЄ – У СОБОРНОСТІ ДУШ

У Центрі патріотичного виховання імені Степана Бандери відбулась учнівська конференція з нагоди 97-ої річниці проголошення незалежності УНР та 96-ої річниці Злуки українських земель (Дня Соборності).

У вступному слові директор ЦПВ імені Степана Бандери Галина Савченко порівняла обставини, в яких 1919 року проголошували Акт Злуки УНР та ЗУНР, і події річної давності в Києві. Присутні вшанували загиблих на Майдані хвилиною мовчання.

Захід підготували заступник директора ЦПВ ім. С. Бандери Мирослав Нагірний та керівник історико-краєзнавчого гуртка ЦПВ ім. С. Бандери Богдан Максимець. Його вихованці виступили з повідомленнями «Що таке соборність і яке значення вона має в умовах сьогодення», «Історичне значення Акта Злуки для українського державотворення» та ін. Учасники учнівського об'єднання «Я – громадянин!» (керівник – М. Нагірний) ознайомили слухачів – педагогів та учнів різних шкіл міста і членів гуртків – з основними документами про Злуку українських земель 22 січня 1919 р.

Чудову мистецьку частину «Соборна мати Україна – одна на всіх як оберіг» підготували працівники Муніципального центру дозвілля Леся Муравйова, завідувач дитячого сектора МЦД, та Роксолана Лучко, художній керівник МЦД. Солісти-вокалісти Вікторія Онофрійчук, Марічка Макогон, Ярина Тарас, Діана Ткачук, Вікторія Шостак, Валентина Яремчук, а також ансамбль дитячої музичної школи № 3 (керівник – Ірина Люба) майстерно виконали пісні про Україну.

Хоч напрошується багато сумних аналогій між подіями 1919 року й сучасністю, але так хочеться вірити, що сучасні діячі, політики, військові, прості громадяни не повторюватимуть помилок наших предків. Адже соборність у душах і розумі значно важливіша від ліній на карті, котрі так же легко зникають, як і з'являються.

Мирослав НАГІРНИЙ

НАРОДНА СПРАВА

ВСЕ, ЩО ТРЕБА БІЙЦЯМ

Активісти і представники влади Тисмениччини днями провели в дорогу ще одну вантажівку з найнеобхіднішими речами для українських бійців. Цього разу в зону боїв відправили маскувальні сітки, продукти харчування, хліб, воду, рибу, консервацію, теплий одяг, засоби гігієни та пічки-«буржуйки». У кожний із пакунків вклали й по молитовникові.

Левову частку відправленого зібрали громади Тисмениччини. Зокрема, жителі с. Старі Кривотули привезли понад п'ять тонн найнеобхідніших продуктів, а село Слобідка – близько тонни. Власну продукцію нашим бійцям передали представник виробника чаю «Екопродукт», колективи ТзОВ «Аріон», ВАТ «Тисменицяриба», один із фермерів з с. Братківці та жителі самої Тисмениці. До доброї справи долучилися також активісти Галицького, Рогатинського і Тлумацького районів та Івано-Франківська.

Волонтерів і сам вантаж перед далекою дорогою поблагословив священик церкви Святого архістратига Михаїла Роман Микієвич. Супроводжувати вантаж до місця призначення поїхав волонтер, член координаційного штабу з допомоги учасникам АТО, депутат районної ради, голова районної організації афґанців Дмитро Сатур.

М. П.

НІХТО НЕ ЗАБУТИЙ

СІМ'ЯМ ПОЛЕГЛИХ НА МАЙДАНІ

Заступник міністра соціальної політики України Віталій Мущинін повідомив, що Уряд збільшив розмір пенсії сім'ям загиблих на Майдані до 8,5 тис. грн.

Як повідомляє прес-служба Кабміну, заступник міністра зазначив, що відповідно до пункту 4 постанови Кабінету Міністрів України від 28.03.2014 за № 76 Мінсоцполітики затверджено за погодженням із МОЗом, МВС та Міноборони список осіб, члени сімей яких мають право на отримання одноразової грошової допомоги.

Тож до списку осіб, смерть яких пов'язана з участю в масових акціях громадянського протесту, внесено 100 осіб.

Заступник міністра також повідомив, що станом на 22 січня 2015 року таку допомогу вже перераховано 97 уповноваженим членам сімей загиблих на загальну суму 11 814,6 тис. грн.

Н. К.

ВШАНУВАННЯ

РІК МИТРОПОЛИТА

В Коломиї розпочалися урочистості з нагоди початку Року митрополита Андрея Шептицького. Божественну Літургію у катедральному соборі Преображення Христового відслужили митрополит Івано-Франківський архієпископ Володимир Війтишин і правлячий архієрей Коломийсько-Чернівецької єпархії УГКЦ владика Василій Івасюк. По завершенні Служби Божої священство і вірні вітали владику Василія з нагоди його 55-літнього ювілею.

У катедральному соборі пройшла наукова конференція до 150-ліття митрополита Андрея Шептицького. Учасники досліджували теми: «Андрей Шептицький – митрополит, патріот, меценат, праведник світу», «Митрополит Андрей на Покутті та Гуцульщині», «Відвідини митрополитом Шептицьким Буковинського краю» та інші.

Відбулася презентація фільму «Ужинки Миколаєвої нови», який присвячено світлій пам'яті владики Миколая Сімкайла.

ЗНАЙ НАШИХ!

ВІДЗНАЧЕННЯ ІВАНА КАРП'ЯКА

Медаллю «За заслуги перед Прикарпаттям» нагороджено директора Народного зразкового історико-краєзнавчого музею с. Бортники Тлумацького району Івана Карп'яка. Почесною нагородою облдержадміністрації відзначено невтомну і багатолітню працю Івана Карп'яка у царині збереження історичного минулого рідного краю… Створивши краєзнавчий музей, пан Іван подарував селові своєрідну візитну картку, завдяки якій про Бортники знають не лише в області та Україні…

Іван Карп'як працює не тільки задля збереження історичної минувшини. В музеї під його керівництвом проходять виховні національно-патріотичні, духовно-мистецькі заходи, зустрічі з відомими людьми мистецтва, науки, громадськими діячами, про які не раз писла «Галицька Просвіта». Іван Карп'як є автором наукових статей у журналі «Краєзнавець Прикарпаття», а також частим дописувачем обласної і районної преси.

За активну громадську діяльність Іван Карп'як є лауреатом обласної премії імені Марійки Підгірянки, лауреатом районної премії імені Григорія Крука.

Відрадно те, що наш односелець ввійшов до когорти відомих людей Прикарпаття, які нагороджені такою почесною нагородою. Ця подія також є знаковою для громади села Бортники.

Галина СЛОБОДЯН, *сільський голова с. Бортники Тлумацького району, просвітянка*

ІМЕНА

ДЕРЖАВНИКИ НАШОГО КРАЮ

Минулого року вийшла у світ книжка «Герої стрілецького чину», присвячена 100-річчю заснування українського січового стрілецтва, яке на своїх прапорах несло вічне актуальне гасло єдності українського національного духу, ідеалу незалежності рідної держави та соборності її земель. Це книга скорботи, пам'яті й шани України. Написана вона на основі раніше недоступних архівних документів, спогадів та свідчень очевидців. Вступну статтю написав Іван Монолатій, академік Академії наук вищої школи України, доктор політичних наук, професор ПНУ ім. В. Стефаника. Книжка об'ємна, мистецьки оформлена, ілюстрована рідкісними фотографіями. Серед іншого, у ній подано поіменний перелік УСС із різних сіл та міст (районів) Івано-Франківської області. Шкода, що у ній не згадуються праці про січове стрілецтво письменника Дмитра Юсипа.

Пам'ятаючи, що січові стрільці звели величну споруду, ім'я якої ЗУНР, що на скрижалі української історії вони вписали сторінки нев'янучої слави, уважно вчитуюсь в імена героїв з Долинського району, Болехівської міськради і, зокрема, вихідців з мого рідного села Витвиця. Зосереджуюсь на імені Івана Марковича Витвицького, відомого громадсько-політичного діяча, журналіста, свого далекого родича Миколи Павловича Янковського. Та найбільше мене заінтриґувало прізвище Степана Витвицького, подане як уродженця с. Витвиця, 1884 року народження, міністра закордонних справ ЗУНР, що загинув 1923 року. Про нього подано широку і достовірну інформацію, що є серед імен міста Станіслава. Тут вказаний справжній, 1965, рік смерті. Та все ж, де правда? Допущена помилка чи йдеться про дві різні особистості?

Гортаю перший том «Енциклопедії українознавства» і знаходжу коротку довідку про Степана Витвицького, де сказано, що він лише родом зі Станіславщини. То де ж народився? Беру до рук ще одну книжку «Степан Витвицький – президент Української Народної Республіки в екзилі» (К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2007). У цій книжці поміщені документи й матеріали, які висвітлюють життя і діяльність видатного політичного і громадського діяча, публіциста, президента УНР в екзилі Степана Витвицького (1884–1965). Головне, що у ньому поміщені й спогади сина С. Витвицького – Ігоря, який між іншим згадує і село Витвицю. Цим матеріалам не можна не вірити.

Переконаний, що у названому збірнику найдостовірніші дані про С. Витвицького, одну й ту ж особистість, про яку йшла мова на різних сторінках книжки «Герої стрілецького чину», хоч і в ньому теж допущені деякі неточності. У біографічному нарисі збірника вказано, що «Степан Витвицький народився 13 березня 1884 р. в с. Угорники, нині – село Долинського району Івано-Франківської області». Закінчив народну школу в Рогатині, а гімназію – в Станіславові. 1902 р. вступив на правничий факультет Львівського університету, де одним із його викладачів був М. Грушевський. 1904 року перейшов на навчання до Віденського університету, який закінчив 1906 р. Обирався головою студентських товариств «Академічна громада» у Львові та «Січ» у Відні. 1910 р. захистив дисертацію і отримав ступінь доктора права. З початком Першої світової війни вступив до Леґіону січових стрільців. Входив до політичного комітету, що підготував Акт 1 листопада 1918 р. Його обирають до складу Української національної ради у Львові від УНДП і призначають її секретарем. 1919 р. С. Витвицький увійшов до складу делеґації ЗУНР для підписання Акта Злуки, соборності двох українських республік. Згодом був призначений державним секретарем закордонних справ, представляв уряд ЗУНР у переговорах із місіями Антанти у справі перемир'я з Польщею. Після поразки української революції С. Витвицький як міністр закордонних справ разом з урядом ЗУНР вимушений був виїхати на еміґрацію. Працював у Парижі й Лондоні. 1924 р. повернувся в Галичину, працював адвокатом у Дрогобичі. 1935 р. обраний депутатом польського сейму. Захищав права українців. 1939 р. виїхав до Німеччини. 1951 р. переїхав з Німеччини до США.

С. Витвицький відіграв значну роль у створенні українського еміґраційного парламенту – Української національної ради (УНРади) як правочинного продовжувача державницької традиції УНР. Основну увагу він приділяв згуртуванню української еміґрації навколо ідеї державності України, закладеної в добу Української Народної Республіки. Помер 9 вересня 1965 р. в Нью-Йорку.

Друзі й однодумці С. Витвицького згадують, що він був невисокого зросту, завжди з піднятою головою, веселої і дотепної вдачі, любив музику і спів. Співав високим тенором. Був учасником хору «Академічної громади» Львова. У Дрогобичі заснував філії «Просвіти», «Сільського господаря», Маслосоюзу.

Степан ЯНКОВСЬКИЙ,
член Національної спілки краєзнавців України

(Далі буде)

У НД «ПРОСВІТА»

ЩОБ НЕ РОЗІРВАВСЯ ЗВ'ЯЗОК ПОКОЛІНЬ

Подорож в минуле не буде цікавою, якщо вона не збагачена правдивою інформацією, пожовклими від часу світлинами, невідомими раніше чи призабутими розповідями. А ще якщо ця інформація буде нашою історією України чи краю.

Минулої неділі у НД «Просвіта» відбулася презентація книжки М. Дземана та Р. Рибчина «Іван Макух. Повернення із забуття». Вона – про відомого адвоката, політика, просвітителя, міністра внутрішніх справ ЗУНР, який довгий час жив і працював у Тлумачі, Івана Макуха.

Просвітянина і краєзнавця Михайла Дземана знаю багато років, ініціативного, всюдисущого, залюбленого у рідний край, його людей, не байдужого до своєї історії. Довший час він був заступником голови Тлумацької «Просвіти», делеґатом четвертого з'їзду «Просвіти» у Києві. А ще він має великий доробок краєзнавчої спадщини. І ось – його нове краєзнавче дослідження разом із головою «Просвіти» с. Буківна Романом Рибчиним, який працює на посаді фельдшера бриґади швидкої допомоги. З 2005 р. він – керівник народного аматорського фольклорно-етнографічного колективу «Буківнянські скарби», автор проектів з відновлення історичної спадщини Покуття, ряду телепроектів, брав активну участь в роботі над книжкою «Пам'яті полеглих за волю України» Тлумацького району, був депутатом районної ради кількох скликань.

Чим же цінна нова книжка авторів? – про це була розповідь доктора історичних наук, професора Володимира Великочія. До слова запросили вчителя математики Тлумацької гімназії, відмінника освіти України Марію Ковбас.

На презентації була присутня випускниця Олешанської СШ 1963 р. Марія Кузьмин, колишня учениця Михайла Дземана, а також його учні, нині високопосадовці зі Львова – Микола Пацаган та Володимир Роговик. Виступила й Ірина Купновицька, донька останнього помічника І. Макуха, доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедри Івано-Франківського національного медичного університету. Вона прийшла зі своєю мамою, яка особисто знала Івана Макуха.

«Добру справу зробили наші просвітяни, відновлюючи в пам'яті громадян нашу славну історію», – твердив автор першого в Україні посібника з української мови для учнів ПТУ, автор більше 50-ти статей у педагогічних часописах, вчитель, колишній інспектор райвно в Тлумачі, просвітянин Богдан Сушевський.

Автори у своїй книжці зробили спробу в українській літературі, зокрема, історико-правовій висвітлити державно-правові погляди та діяльність І. Макуха, борця українського народу проти чужоземних загарбників, за свою волю, незалежність, державність. Мову про це вів заслужений юрист України, кандидат юридичних наук, доктор права Українського Вільного Університету в Мюнхені, заступник директора юридичного інституту Олег Вівчаренко.

Важливою ділянкою культурно-освітньої діяльності І. Макуха в Тлумацькому повіті була його участь у роботі читалень «Просвіти», які він засновував по селах, пробуджуючи національну свідомість.

На презентації була присутня ціла когорта просвітянських активістів на чолі з головою РО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Галиною Дзьобою. Це секретар Тлумацької «Просвіти» Оксана Соловій, начальник відділу освіти Володимир Пеник, голова профспілки працівників освіти Оксана Смежук...

Існує давня добра співпраця просвітян з владою. Тож і цього разу учасники свята радо вітали голову Тлумацької райдержадміністрації Володимира Габурака, голову районної ради і першого голову «Просвіти» району Михайла Вишневського та колишнього голову райдержадміністрації Василя Сеніва.

Голова обласної «Просвіти» Степан Волковецький наголосив, що Іван Макух залишив майбутнім поколінням полум'яний заповіт, який є актуальним у всі часи: «Я вірю і закликаю вірити всіх українців, що це пекло, в якім опинилася Україна, не буде вічне. Його завалить наш народ своїми власними руками. Для осягнення волі народу мусимо думати й діяти!» І в цьому допоможе нам «Просвіта».

У художній частині взяли участь Богдан Рибчин та Орест Турок, вокальний ансамбль «Квіти ромену» та «Смерічка», народна чоловіча хорова капела «Червона калина».

Михайлина БОДНАР

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

ЧИ ЩИРО СЛОВО МОВЛЕНЕ?

Гарні слова про нашу мову говорили й говорять чужинці і віднесли її до трійки найбільш мелодійних мов світу.

З великою любов'ю про нашу мову говорили самі українці:

Ну що б, здавалося, слова...
Слова та голос – більш нічого.
А серце б'ється-оживa,
Як їх почує!..

Тарас ШЕВЧЕНКО

Мова рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
А лиш камінь має.

Сидір ВОРОБКЕВИЧ

Мово! Пресвятая Богородице мого народу!

З чорнозему, рясту, любистку, м'яти, євшан-зілля, з роси, з дніпровської води, від зорі і місяця народжена!..

Катерина МОТРИЧ

Гарною мовою, з любов'ю до України писав у ранній період своєї творчості Павло Тичина:

Ой що в Софіївському заграли
Дзвони затремтіли,
Не білі голуби-янголи у небі полетіли.
Ой там збиралися під прапори,
Під сонячні ще й сині
Віднині –
Не буде більше пана у вільній Україні!

Вірш-реквієм, присвячений героям, що полягли в бою під Крутами 29 січня 1918 року, захищаючи молоду Українську Державу:

На Аскольдовій могилі
Поховали їх –
Тридцять мучнів українців,
Славних молодих...
На Аскольдовій могилі
Український цвіт!.. –

Надломлений в тоталітарний час Павло Тичина пише слабенькі вірші, не варті уваги. Проте їх бачить радянський науковець Є. Шаховський і висуває на перший план в книзі «В майстерності поетичного слова». Він аналізує і хвалить такі твори Тичини, тим самим принижуючи українську мову, народ і самого Тичину: «Тичина добирає побутово-обхідні речі для художніх порівнянь: «І лились нам слова, як густе молоко у бідони» (П. Тичина, «Рум'яна та руса»).

А в іншій поезії слово-троп стоїть у тій же самій смисловій функції: «А ще хвала усім трудящим! В нас сонце є» (П. Тичина, «Мій травню золотий»). Він пробує уніфікувати закінчення слів для рими: «Одним одна турбація – традицій підрізація колективізація». ...Автор вживає форми промови, аґітаційну мову: «Пождіть, пождіть, товариші, ще будем їсти й пити, коли б ви нам допомогли капіталістів бити»

Такі слова С. Шаховського про вірші Тичини. Чи хтось із чужинців, читаючи це, шануватиме таких поетів?

Отож завжди задумуймося: за що нас хвалять чужинці.

Богдан СУШЕВСЬКИЙ

КОНТАКТИ

Із міста Сіґету-Мармацією (Румунія) повернувся музичний гурт «Струни Орфея» з Верховини, який взяв участь у XXII-ому Фестивалі колядок та зимових обрядів українців Румунії та подарував українській діаспорі чародійну пісню Володимира Івасюка.

ЗАКОЛЯДУВАЛА УКРАЇНА В РУМУНІЇ

Музичний гурт «Струни Орфея» у складі делеґації Верховинського району, яку очолювали голова районної ради Іван Маківничук та голова райдержадміністрації Ярослав Скуматчук, побували з колядою у Румунії. Наша молодь – уперше за кордоном, по той бік України.

Тепла, щира, задушевна атмосфера витала й у просторій концертній залі музичної школи, яку назвали іменем Джордже Енеску – румунського композитора, дириґента, скрипаля та піаніста, основоположника сучасної румунської композиторської школи.

Зі щирої молитви до Господа розпочалося урочисте відкриття XXII-го Фестивалю колядок та зимових обрядів українців Румунії. Головний організатор ґрандіозного колядницького дійства пан Мирослав Петрецький сказав про те, що театралізоване свято української коляди відбувається традиційно щороку під час Різдвяних свят у місті Сіґету-Мармацією. Цьогоріч у ньому беруть участь групи українських колядників з Тіміського, Ботошанського, Сучавського, Тульчанського, Сатумарського та Марамуреського повітів Румунії, а також гості з України – столиці Києва та столиці Гуцульщини – Верховини. Приїхали також українці з Сербії та Польщі.

Від повітової румунської влади учасників фестивалю привітав представник мерії міста Сіґету-Мармацією Спиридон Праля.

Голова Союзу українців Румунії пан Штефан Бучута сказав, що має за велику честь вітати на фестивалі поважних гостей з України та з інших держав. Він вручив грамоти Союзу українців Румунії голові секретаріату Товариства зв'язків з українцями за межами України, директору Всесвітнього фестивалю «Український спів у світі» Аллі Кедзері, першому заступнику СУРу Мирославу Петрецькому, раднику міністерства культури Румунії та голові Бухарестської філії СУРу Ярославі Колотило, отцю-пароху, доктору теології, священику Української Православної Церкви Миколі Лаврuку, головам повітових філій та активістам Союзу українців за українську справу, яку вони провадять на теренах Румунії.

Штефан Бучута і Мирослав Петрецький з великим задоволенням, під бурхливі аплодисменти присутніх вітали на урочистому відкритті фестивалю колядок українську делеґацію з Верховини в особі голови Верховинської районної ради пана Івана Маківничука, якого запросили до вітального слова.

– Шановні українці, дорогі українці Румунії, українці, які не байдужі до нашої української справи, до нашої української ідеї, до української коляди, –такими словами розпочав свій виступ очільник Верховинської громади Івано-Франківщини. Я дуже радий, що верховинців запросили на фестиваль. Ми дружимо і цінуємо дружбу з українцями, які проживають у Румунії. Сьогодні нас географічно розділяє високий перевал. Проте ми робимо все для того, аби якомога швидше наблизити наші землі. На завершальній стадії – транскордонний проект щодо відкриття пункту пропуску та будівництва автодороги через румунсько-український кордон у межах населених пунктів Шибене (с. Зелене) Верховинського району та міста Поеніле-де-Суб-Мунте повіту Марамуреш (Румунія). Цей пункт пропуску – своєрідне вікно в Європу, він наблизить Україну до Румунії, а Верховинщину – до Марамурещини...

Іван Михайлович запросив Штефана Бучуту та делеґацію Союзу українців Румунії відвідати Гуцульщину.

На сцену Школи мистецтв запрошують верховинський музичний гурт «Струни Орфея». Дзвінкоголосі виконавці з України наповнюють серця і душі українців румунської діаспори вітальними святочними словами гуцульської і традиційної української коляди. І пломінь воскової свічечки, яка зорить-пломеніє на різдвяному столі, за яким всілася вся родина на Святвечір в рідній Україні, передає ту невимовну радість народження Христа й зігріває теплом і любов'ю всіх українців Румунії. А у відповідь – бурхливі овації українського товариства незабутньої вечорової пори у Сіґеті.

Після виконання колядок музичний гурт «Струни Орфея» подарував численній аудиторії глядачів частину літературно-музичного проекту «Володимир Івасюк повертається», що створений за книгою «Орфей Собору Нації».

Другого дня після Святої Літургії усі колядницькі гурти Румунії та України пройшлися святковою ходою до Палацу культури. Сіґет наповнився гучними ритмами народних музик, барвистим веселковим вбранням учасників параду, радісними усмішками й піднесеним настроєм всіх учасників фестивалю, яких було більше семисот.

Учасників фестивалю привітали т. в. о. першого заступника голови Івано-Франківської облдержадміністрації Сергій Басараб та голова Верховинської райдержадміністрації Ярослав Скуматчук. На сцену Палацу культури запрошують колядників з Верховинської Гуцульщини – музичний гурт «Струни Орфея». Верховинські артисти-колядники, а це – лауреати та переможці Всеукраїнських та обласних пісенних конкурсів і фестивалів Петро Марусяк, Христина Кизик, Галина Попадюк, Юлія Марчук та інші подарували переповненій залі Різдвяні колядки й щедрівки.

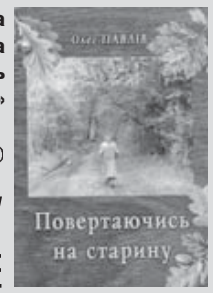
Завершальним акордом виступу верховинців стали заключні віншувальні слова:

Віншуємо вас з Різдвом Христовим,
Зичимо щастя і многая літ!
І вашій хатині, і вашій родині,
І нашій Соборній, Вільній Україні.

Христос ся рождає! Слава Україні! Слава українцям Румунії!

Василь НАГІРНЯК,
керівник гурту «Струни Орфея», голова РО «Просвіта» Верховинщини

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

Титульна сторінка книжки Олега Павліва «Повертаючись на старину»

СВІЙ СВОЄМУ ПРО НАШЕ

В Посольстві України в Чехії відбулася перша та вельми конструктивна за результатами зустріч керівників українських громадських організацій, які вже довший час підтримують зв'язки з Україною та намагаються своєю діяльністю на еміґрації допомогти українцям вибороти суверенітет нашої країни у боротьбі з російськими окупантами.

В її рамках відбулася презентація книжки прикарпатського письменника Олега Павліва «Повертаючись на старину», у якій автор торкається важливих сакральних та воєнних проблем людини, назвавши їх під час презентації, одвічними та актуальними.

Оскільки автор ось уже другий рік поспіль очолює засноване ним товариство «Опір Західної України» в Празі, запрошення від Посольства України в ЧР як керівник однієї з громадських організацій на еміґрації він отримав заздалегідь. А от коли в посольстві дізналися про вихід його першої поетично-прозової збірки (в якій, зокрема, автор проявив себе і як драматург у п'єсі «Душа»), то одразу зініціювали презентацію книжки на цій зустрічі, яка є першою, але не останньою. Ініціативу підхопили й інші українські громадські організації в Празі, які запропонували письменникові презентувати книжку в осередках української діаспори в Чехії і надалі.

І декілька слів про автора.

Олег Павлів народився 1991-го в Долині на Івано-Франківщині у відомій своєю любов'ю до України та боротьбою за її самостійність родині Бойдуників. Здобувши вищу освіту маґістра соціології (з відзнакою) в НПУ ім. М. П. Драгоманова, залишився жити й творити в Празі зі своїми батьками, як його мама вийшла заміж за громадянина Словаччини. Та автор ніколи не забував про Україну. Як активний громадський діяч і публіцист проявив себе ще в студентські роки, беручи участь у різноманітних Всеукраїнських та Міжнародних конференціях, публікуючи свої пошукові статті в наукових збірниках та журналах.

Однією з його значущих публікацій була стаття «Діяльність ОУН–УПА на Долинщині (воєнний період 1943–1945 рр.)», опублікована на сторінках наукового збірника в рамках проведення Всеукраїнської військово-історичної конференції «Воєнна історія України. Реґіони Галичина та Закарпаття». Друкувався на сторінках видань «Галичина», «Львівська газета», «Свіча», «Добра справа», «Ратуша», «Вісті Калущини», «Дзвони Підгір'я», культурно-політичного часопису для українців у Чеській Республіці «Пороги». Свого часу – почесний голова Долинського об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Янковський у своїй краєзнавчій статті висловив слова подяки на сторінках місцевого видання «Добра справа» та запропонував автору очолити Клуб краєзнавців у Долині.

Автор проявляє себе і як меценат. З його ініціативи та на його кошти в Долині буде урочисто відкрито меморіальну дошку директору аматорського драматичного гуртка ім. І. Я. Франка Андрію Штеню. Нещодавно автор підтвердив свій диплом про вищу освіту в Карловому університеті в Празі. Він є членом Союзу чеських філателістів та Спілки чеських бібліофілів. Його збірка налічує близько семи тисяч книжок, найціннішою з яких він вважає «Кобзар» Тараса Шевченка, що був свого часу виданий українською діаспорою в Празі в 1941 році мінімальним тиражем (1000 прим.). Таким Кобзарем диспонує лише Слов'янська бібліотека в Празі та Національна бібліотека ім. В. Вернадського в Києві. Оскільки автор – власних трьох примірників цього видання, один із них планує передати на зберігання Івано-Франківському краєзнавчому музею. А що стосується філателії, то його комплектна збірка автентичних поштових марок УНР, ЗУНР, УССР та Закарпатської України 1918–1945 рр. була презентована на філателістичній виставці в Празі, поширюючи та інтеґруючи в такий спосіб українську культуру та історію в Європі.

Ось такий він – наш земляк Олег Павлів.

Н. К.

(Продовження. Поч. у № 1)

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Івано-Франківські міське та обласне міське об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка щиро вітають просвітян з нагоди ювілеїв –

75-річчя – **Ярославу Левицьку,** активістку осередку «Відродження»;

75-річчя – **Володимира Боцюрка,** члена Правління ІФ МО ВУТ «Просвіта»;

70-річчя – **Євгена Романишина,** заступника голови ОО і члена Правління МО ВУТ «Просвіта»,

а також з днем народження:

Петра Арсенича, члена Правління ОО;

Степана Волковецького, голову обласної «Просвіти»;

Степана Пушика, першого голову обласного ТУМ ім. Т. Шевченка;

Михайла Головатого, члена Правління МО;

Галину Литвин, члена Правління МО;

Вірославу Сімонович, почесного члена МО;

Тетяну Фіґоль, почесного члена і члена Правління МО.

Своєю багаторічною плідною працею, діяльною участю у важливих громадсько-політичних заходах, своєю людською щедрістю ви зробили й робите значний особистий внесок у процеси духовного відродження України.

Прийміть від нас слова щирої вдячності за вашу працю розуму й серця, спрямовану на утвердження Української держави, активну життєву позицію і діяльність зі створення надійної духовної та інтелектуальної основи розвитку суспільства та особистості.

Від душі бажаємо вам міцного здоров'я, творчого натхнення і многих благословенних літ!

З роси і води!..

Від просвітян краю і міста Правління ОО та ІФ МО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка

ДО ПЕРВНІВ

ЛЕҐІНСЬКІ КОЛЯДКИ З КРИВОРІВНІ

У Національному музеї народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Кобринського іванофранківці вітали коломиян леґінською колядою, що поширена в Криворівні.

Науково-просвітницьке товариство «Світовид» обласного осередку Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка під керівництвом багатолітнього викладача Івано-Франківського музичного училища імені Дениса Січинського Лесі Турянської активно популяризує давні криворівнянські колядки. Колядували вони й на головній сцені Майдану рік тому. Цього разу франківські колядники завітали з такою місією до Коломиї.

Давніми колядками, в яких поряд із прославляннями новонародженого Христа гуцули згадують також історичні події, захоплювалися Іван Франко, Володимир Шухевич, Станіслав Вінценз, Гнат Хоткевич, Сергій Параджанов. З плином часу деякі колядки зникали, натомість з'являлися нові, співзвучні сучасним подіям, проте в кожній завжди зберігалася магічна віра в силу побажань. Донині на Різдвяні свята до Криворівні з'їжджаються звідусіль, щоб побачити унікальні обряди й почути автентичну леґінську коляду, яка починається біля церкви.

Цьогоріч понад сотня колядників, серед яких найстаршому було вісімдесят, а наймолодшому – тринадцять, після обходу церкви розійшлися по кутках села одинадцятьма колядницькими партіями. Йдуть вони до кожної хати, навіть туди, де є померлі. Тоді звучать колядки, в яких згадують біографію небіжчика. Колядують і під хатою-пусткою, щоб там заселилося життя...

Про особливості й традиції леґінської коляди під час мистецької акції розповідали генеральний директор музею Ярослава Ткачук, парох церкви Різдва Пресвятої Богородиці у Криворівні Іван Рибарук, які високо відзначили популяризаційну діяльність просвітян, а також музикознавець Леся Турянська, яка впродовж двадцяти років вивчає й досліджує цей унікальний вид пісенного гуцульського мистецтва, фраґмент якого під її керівництвом і відтворили колядники.

Оксана ЯСІНСЬКА,
завідувачка науково-освітнього відділу НМНМГіП імені Й. Кобринського

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

* * *

Московський кат з давніх-давен
Підступно наступає...
На сході крик і плач дітей,
Сонце криваво сяє.

Вже час за правду й честь іти,
Ворожі пута рвати
І в тому бою без жалю
Московію здолати.

Сини Вкраїни йдуть у тан
Із ворогом підступним.
Ревуть гармати, креше танк,
Та ми вже не відступим.

Розвіє сонце дим боїв,
Вітаючи героїв...
І тим, хто впав, і всім живим
Вклонімося за волю!

Ігор ГУК, *виховник*

ЮНІ ТАЛАНТИ

ВЕРОНІКА АНАСТАСІЯ У «ДІАМАНТІ КАРПАТ»

У Яремчі в перебігу Різдвяних свят проходив VII Міжнародний молодіжний конкурс-фестиваль вокального, хореографічного і циркового мистецтва «Діамант Карпат», який проводив продюсерський центр «BRAVA» (директор – Борислава Білоцерковська) за підтримки благодійного фонду сприяння розвитку творчості й мистецтва «Вікторія».

Метою конкурсу-фестивалю є підтримка талановитої молоді в жанрах танцювальному (народному, класичному, бальному, як солістів, так і колективів); вокальному (академічного, народного, автентичного, популярного, естрадного, як сольного, так і колективного співу); естрадно-цирковому; розмовному; образотворчому (малювання, рукоділля, рисунок); театральному. Фестиваль розпочався з богослужіння в церкві, в якому взяли участь всі учасники, їхні керівники, батьки (з міст України, Польщі, Болгарії, Росії). Це сприяло приязній атмосфері.

Високу підготовку показала Школа мистецтв м. Чорнобаї (Черкаська область). Її представники посіли перші місця: танцювальний колектив «Країна мрій», вокалісти Дарія Яковенко, Олександр Боднарчук, Настя Дробітько, Степан Білоножко. Серед дипломантів є і наша представниця – Вероніка Анастасія Дудій з Підпечерської (Тисменицький район) школи I–III ступенів, яка також вчиться в Підпечерській музичній школі й танцювальній студії (педагог – Тетяна Маркович) та вокальній студії «Захід-шоу» (керівник – Галина Томич). 11-річна співачка вже має високі перемоги в знакових Всеукраїнських та Міжнародних фестивалях: «Від Черемоша – до Прута», «Карпатські соловейки», «Золотий тік», «Захід XXI століття», «Співаю тобі, Україно» та інші.

Участь у цьому конкурсі й нагорода для Вероніки Анастасії дуже важлива, адже вона – наймолодша конкурсантка в своїй номінації серед двадцяти досить-таки сильних учасників, оцінка журі її виконавської майстерності – висока. Їй аплодували навіть члени журі, а відомий танцюрист Влад Яма похвалив за танцювальну композицію.

Влад Яма вручає нагороду Вероніці Анастасії Дудій

Дівчинка мріє про кар'єру артистки, її співочий талант, мабуть, від бабусі й дідуся, які співали у відомому хорі «Галицькі передзвони», а ще провадять церковий хор і хори Будинку культури, технічного училища. Вони вкладають у свою внучку любов до пісні, музики, народних звичаїв і культури. А ще їй допомагає мама, яка дбає про поїздки на конкурси й виступи в концертах, творче зростання доньки.

Любов ЗОРІНА

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

ЛЮТИЙ

2 ЛЮТОГО

170 років від дня народження **Івана Пулюя** (1845–1918), українського фізика, першовідкривача Х-променів, уродженця Тернопілля, на честь якого названо вулицю в Івано-Франківську.

160 років від дня народження **Василя Барнича** (1855–1938), культурно-громадського діяча, батька композитора Ярослава, управителя народної школи в Балинцях (з 1902 р.), керівника хору, організатора ювілейних святкувань та насипання шевченківської могили (1914).

65 років від дня народження **Романи Затварської,** дослідниці історії театру, авторки книжок «Три пори року», «Корифеї галицьких театрів», уродженки м. Коломия.

60 років від дня народження **Іоасафа (Івана Василиківа),** митрополита Івано-Франківського і Галицького УПЦ КП.

5 ЛЮТОГО

165 років від дня народження **Остапа Терлецького** (1850–1902), публіциста, літературознавця, громадського діяча, найближчого приятеля І. Франка, уродженця с. Назірна тепер Коломийського району.

85 років від дня народження **Андрія Босацького,** учителя, одного з організаторів музею та спорудження пам'ятного знака Олексі Довбушу в с-щі Печеніжин.

6 ЛЮТОГО

105 років від дня народження **Михайла Бажанського** (1910–1994), письменника, краєзнавця, громадського діяча української діаспори, уродженця м. Снятин.

75 років від дня народження **Євгена Гунька,** українського дириґента, композитора, педагога, уродженця с. Завалля Снятинського району.

65 років від дня народження **Ярослави Бак** (1950–2008), педагога, громадсько-культурної діячки, членкині Союзу українок, Християнсько-демократичної партії, просвітянки.

9 ЛЮТОГО

485 років від дня народження **Гедеона Балабана** (1530–1607), українського культурно-освітнього, церковного і політичного діяча, єпископа в Галичі, засновника друкарень у селах Стратин тепер Рогатинського району та Крилос тепер Галицького району.

10 ЛЮТОГО

120 років від дня народження **Василя Вишиваного** (Вільгельма Франца фон Габсбурґа-Лотрінґена) (1895–1948), військового діяча, політика, дипломата, поета, австрійського архікнязя, який прихильно ставився до УСС та України.

75 років створення революційного проводу ОУН під керівництвом Степана Бандери.

12 ЛЮТОГО

100 років від дня народження **Василя Бандери** (1915–1942), учасника національно-визвольних змагань, члена ОУН, брата Степана Бандери, уродженця с. Старий Угринів тепер Калуського району.

13 ЛЮТОГО

125 років від дня народження **Івана Федорака** (1890–1954), репресованого українського письменника і педагога, уродженця с. Іллінці тепер Снятинського району. Перепохований у с. Русів на Снятинщині.

60 років від дня народження **Людмили Городенко** (1955–2001), журналістки, члена НСЖУ, засновниці газети «Гуцульський край» (1990–2000). Похована в с. Смодна Косівського району.

14 ЛЮТОГО

85 років від дня народження **Георгія Якутовича** (1930–2000), українського художника-графіка, лауреата Державної премії імені Тараса Шевченка.

15 ЛЮТОГО

Стрітення Господнє.

День вшанування учасників бойових дій на території інших держав.

70 років від дня народження **Василя Петріва,** художника, уродженця с. Прокурава Косівського району.

Підготував ***Петро АРСЕНИЧ***

(Далі буде)

УСМІХНІТЬСЯ

ПСИХОКОРЕКЦІЯ

Чоловікові подарували папугу. Дорогого, гарного. Але... дуже лається.

– І жінка твоя, й теща твоя, й сам ти, хазяїн... трам-тарам-тарам!

Чоловік умовляв-умовляв, клітку накривав – нічого з тим папугою зробити не може. Подумав – і засунув його в морозилку поряд з «Нашою рябою». Хвилин із десять чувся стукіт і жахлива лайка, й раптом – тиша.

Чоловік відчиняє дверцята – папуга, тихо:

– Прошу вибачення, не мав рації, дуже розкаююсь. І дружина ваша, й теща, й ви самі – чудові люди. Помилився, вибачте!

Чоловік, розчулено:

– Та годі, з ким не буває, забудь!

Папуга, ще тихіше:

– Вибачте, а можна спитати? А що вам курка зробила?!

ДЕРЖАВНА ЗРАДА

Сидять двоє арештантів у російській в'язниці, один іншого запитує:

– Тебе за що посадили?

– Я намалював комікс, де написав, що наш президент – дебіл.

– І за якою статтею – хуліганство чи екстремізм?

– Ні, за статтею – розголошення державної таємниці.

ЦЕ ЦІКАВО

ЯК ХОДИЛИ СТАТУЇ НА ОСТРОВІ ПАСХИ

Американським науковцям вдалося розкрити таємницю велетенських статуй з острова Пасхи. Вони розгадали, яким чином творці могли пересувати їх на великі відстані. Згідно з новою теорією, величезні монолітні статуї пересували на 18 кілометрів від кар'єра, де їх вирізали, на священні місця на острові, де розставляли групами по сім або вісім ідолів, без допомоги возів, підйомних кранів і навіть великих тварин.

Раніше науковці припускали, що статуї перевозили на дерев'яних полозах, поставлених на колоди: люди тягли за канати, закріплені за корпус статуї, колоди перекочувалися, і все це їхало. Тепер команда дослідників під керівництвом професорів антропології та археології Тері Ханта з Гавайського університету і Карла Ліпо з Університету штату Каліфорнія зуміли створити нову теорію і навіть конкретним чином про-демонструвати, як без будь-яких особливих пристосувань транспортувалися велетенські кам'яні статуї.

Науковці зазначили, що твердження нащадків полінезійського племені, про те, що кам'яні статуї самі «прийшли» на свої місця, не такі вже й неймовірні. За останніми припущеннями дослідників, завдяки масивному животу статуй та зміщеному центру тяжіння і округлій основі, вони могли «пересуватися» у вертикальному положенні за допомогою розгойдування їх з боку на бік.

Проте, який зі способів використали їхні предки багато століть тому, науковці поки що достеменно сказати не можуть, проте зазначають, що кам'яні брили, якими всіяні дороги на острові Пасхи, вказують на те, що, швидше за все, саме теорія Ханта і Ліпо застосовувалася на практиці багато років тому.